

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

2/2023

ročník/volume 33

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 1

Typ článku/Type of article: editoriál/editorial

Strany/Pages: 3 – 4

Dátum vydania/Publication date: 15. apríl 2023/April 15, 2023

EDITORIÁL

Vážení čitatelia,

medzi najdôležitejšie štatistické udalosti zasluhujúce si osobitnú pozornosť nielen štatistikov, ale aj odborníkov z externého prostredia a laickej verejnosti, patrí sčítanie obyvateľov, domov a bytov.

Ostatné sčítanie obyvateľov, domov a bytov sa realizovalo v roku 2021 a aspektom jeho prípravy a realizácie bolo venované celé číslo časopisu Slovenská štatistika a demografia v roku 2022 (1/2022).

Aktuálne predkladané číslo časopisu Slovenská štatistika a demografia je venované analýzám dát získaných Sčítaním obyvateľov, domov a bytov v roku 2021. Poskytuje čitateľom prvé odborné články, ktorých základom sú už dáta zo sčítania v roku 2021.

RNDr. Zuzana Podmanická

Verím, že vás zaujme priestorová diferenciácia rozmiestnenia obyvateľstva Slovenskej republiky, v kontexte nielen trvalého, ale i súčasného pobytu, ktorý sa v sčítaní obyvateľov zisťoval prvýkrát. Súčasťou článku je aj charakteristika obyvateľov Slovenska s trvalým pobytom v Slovenskej republike, ale so súčasným pobytom v zahraničí, a to aj v spojitosti so starnutím populácie.

Určite vás upútajú fakty o zmenách v základných demografických štruktúrach a v štruktúrach vzťahujúcich sa k sociálnemu statusu obyvateľstva Slovenska podľa výsledkov sčítaní 2001, 2011 a 2021. Ide o zmeny v štruktúrach podľa pohlavia, veku, rodinného stavu, najvyššieho dosiahnutého vzdelania, štátneho občianstva a krajiny narodenia na úrovni republiky.

Sčítanie obyvateľov je jediným zdrojom údajov o dochádzke obyvateľov do zamestnania, ktorý pokrýva celú populáciu Slovenskej republiky. Dochádzka za prácou je druh migrácie a v rámci medzinárodnej migrácie sa považuje za jej podstatný článok. V časopise si môžete prečítať o charakteristikách dochádzky obyvateľov s pobytmi (trvalým, súčasným) na Slovensku, ale pracujúcich v zahraničí, ako aj o obyvateľoch so súčasným pobytom v zahraničí a pracujúcich na Slovensku.

Väčšina údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 je už zverejnená a verejnosti dostupná na portáli www.scitanie.sk. Som presvedčená, že vás oslovia nové formy sprístupňovania údajov od používateľsky najjednoduchších foriem: *Moja obec* ako predpripravené statické tabuľky pre každú obec v Slovenskej republike, cez *Základné výsledky* ako obsahovo jednodimenzionálne a územne voliteľné tabuľky doplnené grafmi, cez *Geopriestorové údaje* prezentujúce dáta na mapových podkladoch, až k sofistikovaným multidimenzionálnym tabuľkám pod názvom *Rozšírené výsledky*. Dúfam, že táto mohutná dostupnosť dát vás, čitateľov, osloví a zároveň podnieti na ich intenzívne využívanie.

RNDr. Zuzana PODMANICKÁ

Autorka pôsobí v Štatistickom úrade Slovenskej republiky ako riaditeľka odboru štatistiky obyvateľstva.

EDITORIAL

Dear readers,

among the most important statistical events deserving a special attention not only of statisticians, but also of experts from the external environment and the lay public, is the population and housing census.

The last population and housing census was conducted in 2021, and aspects of its preparation and implementation were devoted to the entire issue of the journal *Slovak Statistics and Demography* in 2022 (1/2022).

The current issue of the journal *Slovak Statistics and Demography* is dedicated to the analysis of data obtained from the 2021 Population and Housing Census. It provides readers with the very first research articles based on the 2021 Census data.

I believe that you will be interested in the spatial differentiation of the population distribution of the Slovak Republic, in the context of not only permanent, but also current residence, which was determined for the first time in the population census. The article also contains a description of the Slovak population with permanent residence in the Slovak Republic, but with current residence abroad, also in connection with the ageing of the population.

The facts about the changes in the basic demographic structures and in the structures related to the social status of the population of Slovakia according to the results of the 2001, 2011 and 2021 censuses will certainly attract your attention. These are the changes in the structures according to gender, age, marital status, highest level of education, citizenship and country of birth at the level of the republic.

The population census is the only source of data on the commuting of residents to work, covering the entire population of the SR. Commuting to work is a type of migration and is considered an essential part of international migration. In the journal, you can read about the commuting characteristics of the population with residences (permanent, current) in Slovakia but working abroad, as well as the population currently residing abroad and working in Slovakia.

Most of the data from the 2021 Population and Housing Census has already been published and is publicly available on the portal www.scitanie.sk. I believe that you will like the new forms of data release. The data are accessible in the most user-friendly forms: *My municipality* as pre-prepared static tables for each municipality in the SR, the *Basic results* as one-dimensional and territorially selectable tables supplemented with graphs, the *Geospatial data* presenting data on map bases, up to sophisticated multidimensional tables entitled *Extended results*. I hope that this massive data availability will appeal to you as the readers, and at the same time it will encourage to their intensive use.

RNDr. Zuzana PODMANICKÁ

The author works at the Statistical Office of the Slovak Republic, she is the Director of the Population Statistics Department.